

Eert Alkmaar zijn 'grote' zonen en dochters ?

Op de lijst van 50 'grote Alkmaarders' (tussen 1 december 2012 en 26 januari 2013 gepubliceerd door de Alkmaarsche Courant, in samenwerking met de Historische Vereniging Alkmaar en Regionaal Archief) zijn er 35 van het verleden, 15 zijn nog levende mensen. Van die 35 worden er in de stad 23 geëerd met een beeld of plaquette (5x), en/of met een 'straatnaam' en/of met de naam van een onderwijsinstelling. 12 'grote' Alkmaarders van toen komen niet in het stadsbeeld voor. De nr.1 van de lijst van 50, Cornelis Drebbel, heeft een heel bescheiden, maar wel charmant straatje, tussen de Bergerweg en het station. In de vorige eeuw was er ook nog een school naar hem vernoemd. Hij krijgt bovendien een beeldje in de stad bij het Doelenveld. Daartoe is al besloten door het gemeentebestuur. Maar opvallende afwezigen in het stadsbeeld zijn o.a. Petrus Nannius, Cornelia de Lange, Willem de Fesch, Cornelis Bosman, Johan Ringers.

Met de publicatie in de krant van 50 'grote' Alkmaarders kreeg het bewustzijn van de plaatselijke geschiedenis een flinke 'boost'. Deze 50 steken in ieder geval nu even flink boven het maaiveld uit. Het idee om jaarlijks een 'grote' Alkmaarder apart in de schijnwerpers te plaatsen (vorig jaar Truitje, dit jaar Drebbel) kan met deze lijst van 'groten' nog vele jaren een vervolg krijgen. Het blijft moeilijk om 'grote Alkmaarders uit het verleden' te vergelijken met nog levende mensen. Of de eigentijdse 'groten' over 25 of 50 jaar nog bekend zijn is maar de vraag. Dat Drebbel (nr1), Van Foreest (nr4) en Blaeu (nr5,6) uit een ver verleden nog *wel* bekend zijn is in dat verband veelzeggend. En dat van de dertien genomineerde vrouwen nu juist Geertje van Erp Taalman Kip (nr5,6) als hoogste eindigde en tussen de vele mannen in de top belandde is ook opmerkelijk. Bijzonder hartelijk, bescheiden en vriendelijk voor wie haar persoonlijk kennen, dat is ze, maar bij het grote publiek zal ze niet bekend zijn. Haar indrukwekkende juridische carrière speelde zich immers niet in de schijnwerpers van de media af. Er moeten veel kenners, juridische 'fans' wellicht, op haar gestemd hebben. Gelukkig maar, want Geertje verdient die stemmen ten volle !

Zou iets vergelijkbaars gelden voor militair Patrick Cammaert (nr2), de Alkmaarder die wellicht de hoogste internationale positie ooit bekleedde van alle 'grote' Alkmaarders ? Misschien kregen alle militairen een dienstorder om op Cammaert te stemmen. En ook hier, gelukkig maar, want daardoor leerden we een zeer bijzondere 'Alkmaarse zoon' kennen, die anders bescheiden op de achtergrond zou zijn gebleven. En is het niet verrassend, dat er veel meer Alkmaarders zijn geweest, die iets gepresteerd hebben, dan alleen de 'algemeen bekenden' ? Het is nu juist ook *ons* werk (en dat vinden we erg leuk) om *die* mensen op te sporen. Wat dat betreft: we hebben vast nog mensen over het hoofd gezien.

Wat we met deze reeks van 50 hebben geleerd is wat de criteria voor de keuze van 'Grootste Alkmaarder' zouden moeten zijn: a. iemand heeft door zijn of haar daden de stad Alkmaar wezenlijk verder gebracht, b. iemand heeft door zijn of haar daden voor Nederland grote verdiensten gehad. Denk aan bijvoorbeeld Adriaen Anthonisz. Die voldoet aan zelfs beide criteria ! Door zijn nieuwe stadsomwalling wist Alkmaar de Spanjaarden te weerstaan en vervolgens gaf hij leiding aan het verbeteren van de vestingwerken in de Republiek, want alle steden wilden wel zo'n onneembare vesting, waardoor het hele land uiteindelijk van de Spanjaarden kon worden bevrijd.

Je hebt dus Helden en helden. Hoe dan ook, ze kwamen dan toch maar uit Alkmaar. Dus ruimhartig een plek aanbieden in de permanente eregalerij van 'grote Alkmaarders uit heden en verleden', waar wellicht ruimte voor komt bij de herinrichting van de Grote Kerk.

Eert Alkmaar zijn 'grote' zonen en dochters ? De Alkmaarsche Courant heeft in samenwerking met de Historische Vereniging Alkmaar en het Regionaal Archief in ieder geval nú het goede voorbeeld gegeven. Voor de Historische Vereniging was het soms moeilijk kiezen binnen de beperking van 50 'groten'. En we ontdekten later nog weer veel anderen: Wollebrand Gelijnsz de Jong, Dokter Van Dam, Lenneke Ruiten (hoe konden we hen vergeten)...om er maar een paar te noemen. En waarom heeft Alkmaar geen toegankelijke database van alle gedecoreerden ? We willen er graag mee aan de slag, maar als de krant er samen met ons een vervolgrubriek aan wil wijden is dat nog leuker !

Namens het bestuur van de Historische Vereniging Alkmaar,
Leen Spaans, voorzitter
26 januari 2013

Bijlage:

Niet vernoemd in de stad (12x):

Cornelia de Lange

Grietje Speur

Petrus Nannius

Cornelis Cooltuin

C. Bontekoe (krijgt binnenkort een steegnaam, naast voormalig woonhuis)

Willem de Fesch

C. Bosman

A. van de Vlis

C. de Jong

K. Boeke

Johan Ringers

Ans Wortel

Wel vernoemd in de stad (23 x):

Cornelis Drebbel, straat,(binnenkort) beeldje

Trijn Rembrands, viaduct

Frits Conijn, laan

Pieter van Foreest (vernoemd in MCA stichting)

Willem Blaeu, school

Van der Meij, straat, school en beeld

Truitje Toussaint, straat, villa en borstbeeld

Hendrik Ringers, Ringersbrug, Ringershof (wellicht meer de fabriek en de aannemerij)

Metius, Jacob, Adriaan, straat en gracht

Rudi Carrell, borstbeeld

Maria Tesselschade, straat

F. de Houtman, straat

C.W. Bruinvis, straat

Adriaen Anthonisz, beeld

Cornelis Buys, straat

Jan Arentsz, school

Ceasar van Everdingen, straat

G. Havingha, straat

Cornelis van Foreest, laan (maar welke Van Foreest, wellicht het hele geslacht)

Fontein Verschuur, straat

Van de Bosch, straat

Simon Eikelenberg, straat

Jan Wils, hof, plaquette (V&D)